

lai könyvtárak kezelését szabályozó 128/1981 (M. K. 16.) sz., máig érvényes miniszteri rendelet is. Ha egy iskolai könyvtáros ezt hat éve nem tartja be – különböző okokból, de végül is bevallottan azért, mert „leltározására hónapokat fordítanak” –, azt elbírálni az ő igazgatójának hatásköre. De hogyan közölhet ilyen özönvíz előtti nézeteket megjegyzés nélkül a *Könyvtáros?* (A bevezetőben említik ugyan, hogy a cikket vitára szánják, de nem biztos, hogy a 10 oldallal előbb található bevezetést mindenki elolvassa!)

Nem feladatom a Komárom megyei továbbképzések megvédése, de a szerző szempontjainak ismeretében feltételezem, hogy ott sem mindegyik előadás és megbeszélés „ilyenolyan – gyakorlatilag haszonnal többnyire nem járó”.

Sokan várjuk egy hivatásos kiadó által gondozott, könyvkereskedői forgalomba és a Könyvtárellátó jegyzékére kerülő iskolai könyvtári kézikönyv megjelenését. Reméljük, az úgy nem fog évekre elaludni. De ha mégis,

akkor azt biztosan nem a Fővárosi Pedagógiai Intézet kiadványa okozza!

Sok megírni való történet mostanában az iskolai könyvtárak háza táján. Nagy jelentőségű, másfél-két évtizedre előremutató *Fejlesztési útmutató* jelent meg a *Művelődésügyi Közönyben*, a könyvtárosok egyesületében iskolai könyvtári szekció alakult; országos tanácsadó szervként iskolai könyvtári kollégium jött létre; kialakulóban van a továbbképzések rendszere a hálózati központok irányítói részére; intenzív továbbképzési lehetőséget teremtettek felsőfokú végzettségű iskolai könyvtárosoknak az ELTE-n; a megyékben egyre-másra jelennek meg jó, elsősorban óraleírásokat tartalmazó kiadványok. Úgy gondolom, a *Könyvtáros szerkesztője* szerint „elhanyagolt” *Iskola és könyvtár* rovat (ugyan ki hanyagolta el?) méltóbb témákkal is foglalkozhatna, mint hogy helyet ad egy dühödt támadásnak, mely egy jószándékú és hézagpótló kiadvány ellen irányul, s közben szakmailag túlhaladott nézeteket terjeszt.

Szepesi Hajnal

Miről is vitáztunk?

Könyvbírálatom, kedves *Román Éva*, nem vitriolos, még annyira sem, mint az Ön reflexiója írásomról, csupán egyenes, szókimondó. Lehet benne tévedés, miként az Önében is akad bőven. A vitát nem csupán a *Könyvtáros* szerkesztősége, de magam is reméltem. Nagyon csalódtam volna, ha visszhang nélkül marad írásom. Így hát igen köszönöm sorait. Átlépve az általánosításában mutatkozó csapkolódásokon, sorra veszem állításait.

Szeretem, ha az 1986-ban megjelent és beszerzett folyóiratok még az év végén bekerülnek a leltárkönyvbe. Így pontos az összegezés az évi állománygyarapodásról. A bírált könyvben is ezt olvashatjuk a folyóiratokról: „... leltárba vételük a naptári év eltelével... történhet”. Egy árva szó sincs arról, hogy a *következő* naptári év végén. S egy *folyóirat* kötetési árának leltárkönyvbe vétele annyira lényeges volna? Iskolai könyvtárainkban aligha.

Lám, mindjárt a cikke elején azt kifogásolja, hogy valamit helyesnek találok a könyvben!

A könyv részeinek ismertetését azért vélem szükségesnek, mert ezekről a tanulók *soha senkitől* nem kapnak tájékoztatást. Tegyen próbát: szólítsa fel a könyvtárban még nem járatos 15–16 éveseket, hogy mondják meg a címlap hátlapjáról a könyv leltári számát! A tanulóknak több mint a fele a könyv végén, hátoldalán fogja keresni a számot. Örülök, hogy a hasonló címek között az én botlásom ellenére el tudott igazodni. Azért akadnak a könyvben a Bathyány név elírásán kívül egyéb botlások, pongyola fogalmazások is. Így például: „A betűrendi jel, a Cutter-szám tehát egysoros jelzet, mely...”. Továbbá: „A könyvtárból való távozás után a helyiséget áramtalanítani kell”. Én távozásom *előtt* áramtalanítom a helyiséget. Ön nem? A *térköz* szó más fogalmat jelöl, mint a *szóköz*, egyik a másikkal nem cserélhető fel (116. o.). *A magyar nyelv értelmező szótára* szerint a *térköz* a térnek két határpont közé eső része, a vonatok közt megszabott legkisebb távolság, vagy „Zárt rendben egymás mellett levő katonák v. alakzatok közötti távolság”.

A távköz ehhez hasonló. Ellenben a szóköz: „Írott v. nyomtatott szöveg között levő hézag, távolság, köz”. A „kötészeti selejt” kifejezést – bárki alkotta is – rossznak vélem a segédkönyv megfogalmazásában.

Egyáltalán, könyvtártudományunk jelenleg használt szakszókincse nem évszázadok alatt alakult ki, és ezért nem tekinthető hibátlannak. Itt-ott „nyelvújításra” szorul. Az egyik példa erre a csoportos leltárkönyv új elnevezése is. Feleslegesen használunk három kifejezést egy fogalomra, amikor *leltárkönyvről*, *egyedi leltárkönyvről*, *címleltárról* beszélünk. Számítalan más példa is akadna, de jelenleg nem ez a téma.

Nyilvánvalóan más fogalmat jelöl az *elavult művek* és mást a *főlölesleges példányok* kifejezés. Szépen kérem, ne akarjon minden áron szakmai tévedést kitapintani. Hiszen az idézett műben is olvasható: „A törlési jegyzőkönyvek mindig azonos típusú törléseket tartalmaznak” (41. o.). Látja, ha feltételezése szerint máshonnan nem, innen tudhatnám. Magam is külön vettem a régebbi törlések során, most inkább megkockáztattam, miért ne lehetne ezeket egy jegyzékbe venni, hátha az elavult szakkönyvek között is akad olyan, amelyik valakinek, más könyvtárnak valamely oknál fogva érdekes (gyűjtik az elavult tankönyveket, statisztikai kiadványokat stb.). Nevezze bár – nem minden gúny nélkül – eszmefuttatásnak a fentieket, egyáltalán nem vagyok magabiztos, tévedhetetlenek különösen nem vallom magam.

„A törléssel kapcsolatos teendők a raktárban” cím alatt írtak mindkettőnket zavarba hoztak, Önt korrigálásra is készítették. Engem már maga a cím is zavart: „... a raktárban.” Valamint: „A törlés következményei a katalógusokban” – holott csak a raktári katalógusban való teendőkről van szó, hibásan. Itt és a 44. oldalon is kissé pongyola a fogalmazás, mert nem a törlendő leltári számot, hanem az állományból törlendő mű leltári számát húzzuk át. Én az áthúzást már eleve a címleltár leltári számára vonatkoztattam.

Azt írtam: jó, ha van raktári katalógus. Az utat kerestem, miként tudja pótolni ennek hiányát egy órákdevezményes iskolai könyvtáros több mint tizezer kötetes könyvállomány esetén. Azaz okvetlenül szükség van-e rá? Az általam írtak a *Könyvtáros* 1987. évi 1. számának 16. oldalán pontosan azt foglalják össze, ami a segédkönyv 137–138. oldalán is található. Főlöleslegessé teszi a raktári katalógust, ha – mint tettem – minden katalóguscédula jobb felső

sarkába rágépeltem a könyv leltári számát. Az évek során ugyanis kétszer vettem át többezer kötetes könyvtárat úgy, hogy egy szál katalóguscédulája sem volt, természetesen ETO szerint sem csoportosították, sőt a leltárkönyvet is nekem kellett megírni. Ezeket pótolnom kellett, s közben még kölcsönözöm is. S mindezt teljes óraszám mellett, kezdetben semmi, majd 4–5 óra kedvezménnyel, ami nem szabad időt jelentett, hanem túlórárt. Így teljesen érthető, miért nem gondoltam raktári (szolgálati) – minek e két elnevezés? – katalógus készítésére. Fontosabbnak tartottam a kölcsönzők részére e könyvtár feltárását. Gondolom, a fentiek érthetővé teszik, hogy a meglévő katalógus alapján is meg tudom állapítani, hány példány van a műből könyvtáramban. Ha másképpen nem, kiszámolom az ujjamon, hogy 12 025–12 034 leltári szám alatt 10 példányom van. Három példányig ugyanis mind a háromnak gépelek katalóguscédulát, azon felül a fenti módon jellemem.

A katalóguscédulák elkészítésénél teljesen elegendőnek találok az egyszerűsített bibliográfiai leírást, feleslegesnek vélem az adatcsoportok és adatelelnak felsorolását. Azt meg

talán nem kell bizonygatnom szelid lelkületű támadómnak sem, hogy igen kevés az olyan szépirodalmi mű, regény, amelyet többen írtak. Kolligátum esetén sem okoz gondot a szerzői betűrendes katalógusból a törölt könyvek céduláinak kiemelése.

Bizony *világosan* kitűnik írásomból, hogy könyvtáramban a szakirodalmi művekről készítettem szak-, szerzői és címszó szerinti betűrendes katalógust. Összesen mintegy harmincezer cédulát. S ha egy műről, annak írója, sőt címe alapján sem tudom megállapítani, hogy az szépirodalmi avagy ismeretterjesztő mű-e – utóvégre a szerző mindkét területen alkothat –, a három katalógusféleség bármelyike alapján az első tekintetre eldönthetem, hová tartozik. Magyarazzam, miképpen?

Emlékezetem szerint az új típusú leltárkönyv kibocsátásáról magam is olvastam, de sehonnan sem kaptam olyan utasítást, irányelvet vagy rendelkezést, hogy a régít zárjam le mondjuk a 12 139-es sorszámmal, s az új egyedi leltárkönyvben folytassam a 12 140-es sorszámmal. Kissé furcsa lenne, nemde? Ha a jelenleg használatos betelik, úgyis az újat küldi a nyomtatványellátó.

Végre tudom, miért kell három példány a

fölösleges művek jegyzékéből! Miként írja, a fölösleges példányok felajánlása – s nem körözése! – céljából. Ezért azonban akár öt példányban is készíthetném, nem? Utána – gondolom – eldobhatom. Csakhogy a könyv nem a fölösleges művekről írja elő a 3 példányú jegyzék készítését, hanem: „A törlésről tehát hivatalos jegyzőkönyvet és jegyzéket kell készíteni 3 példányban.” Így hát korai volt örömm, még most sem tudom, mit kezdjek a 3. példánnyal!

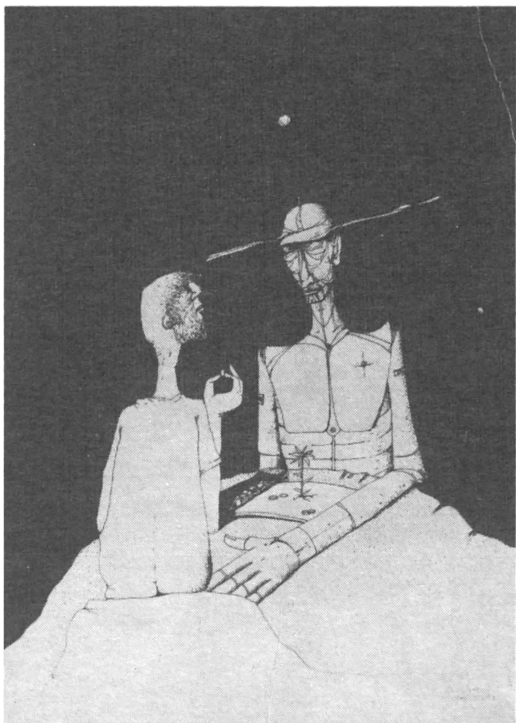
Egyébként feleml az a tudat, hogy észreveleimnek csupán egy elenyésző hányada ellen indított rohamot, a többiekéről mélységesen hallgat. Szabad ebből arra következtetnem, hogy azokkal egyetért? Oly jól esett volna egy csipetnyi elismerés. Én a könyvvel szemben nem voltam ilyen szűkkeblű!

Háborgása elcsitulásával, befejező soraiban arról ír, hogy többször okozott gondot Önnek a taglalt mű *szerkezete, kifejezéseinek sommás vagy éppen bőbeszédű volta, sőt kifogásolni valókat talált benne szakmai szempontból is* (kiemelés tőlem). Ennél több kifogást még az én rosszakaratom is nehezen hozhatott volna össze! De hiszen akkor, kedves Román Éva, egy csónakban evezünk! S ebbe a csónakba Ön szállt be mellém, és nem fordítva! Együtt várjuk egy hasonló célú, de – mint írja – jobb kiadvány megjelenését, s ez nagy öröm nekem! Arra pedig akár mérget vehet, hogy írásom közzététele jobban elősegíti a várt mű megjelenését, mint az Ön megalkuvó hallgatása, sőt védelmezése.

Végtelenül bánt, hogy másik bírálóm, *Szepesi Hajnal* „teljesen elkeseredve” olvasta írásomat. Fájlnám, ha búna adná fejét, ezért az alábbiakban enyhíteni próbálok nekikeseredésén.

Bevallom, engem csupán az az eléggé el nem ítéhető cél vezetett, hogy elősegítsem egy, a megjelentnél jobb, iskolai könyvtáros kollégáim részére írt szakkönyv megjelenését. Hogy erre Ön, kedves Szepesi Hajnal, nem jött rá, annak alighanem az az oka, hogy a cikkemben foglaltak megértése helyett mindenekelőtt a mundér védelmét találta fontosnak. Sajnos, ez manapság elég gyakori jelenség közéletünkben.

Jelentem továbbá, hogy feltételezése ellenére csoportos leltárkönyvem naprakész, mégsem tudom, mit ért ezen: „... más-más dátummal kell közölnünk a gyarapodási adatokat évenként”. Hol hibáztattam ilyenféle értelmetlenségekkel a szerzőket?

Az elveszett könyvek térítési díjára vonatkozó érvényes rendeletet mintha magam is említettem volna. Itt csupán *kérdeztem* – már kérdezni sem szabad? –, hogy a könyvek könnyed „elvesztése”, új kiadások áremelkedése miatt bekövetkező veszteség nem mérsékelhető-e a térítési összeg meghatározott százaléku megemelésével? S új kiadások áremelkedése esetén is csupán a leltárkönyvbe írt ár térítendő? (*Káldár Gyula A Ludovikától Sopronkőhidáig* első kiadása 31 forint, a második 100 forint volt.) Ha ez szóba sem jöhet, akkor a könyvben miért találok ilyet: „A pótlásnak... az elveszett könyvnél értékesebbnek kell lennie” (40. o.). Miért? Mennyivel?

Elismerem, hogy az ember olykor félreolvas valamit, különösen ha az indulat vezeti, mint például: „...mert megyéje nem szervez az iskolai könyvtárosok részére autóbuzsós kirándulásokat...”. Talán a többi megye szervez? Én egy rossz szóval sem illetem a mi megyei könyvtárunkat. Nem hiszem, hogy például a Szabolcs-Szatmár vagy a Tolna megyei iskolai könyvtárosok ne örülnének egy-két ilyesfajta ismeret- vagy tapasztalatszerzésnek.

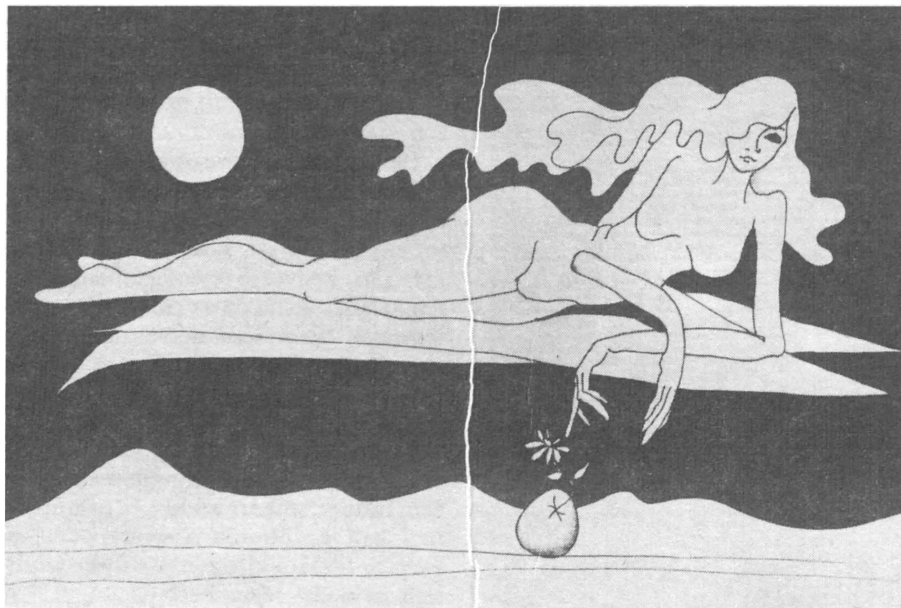
A szótárak ismeretét és használatát nem valamiféle könyvtárosi szabályzat írja elő, hanem a tantervek. A szótárak azonban meglehetősen drágák. Ezért vélem kivihetetlennek kellő példányszám nélkül 25–30 fős osztályokban a be-

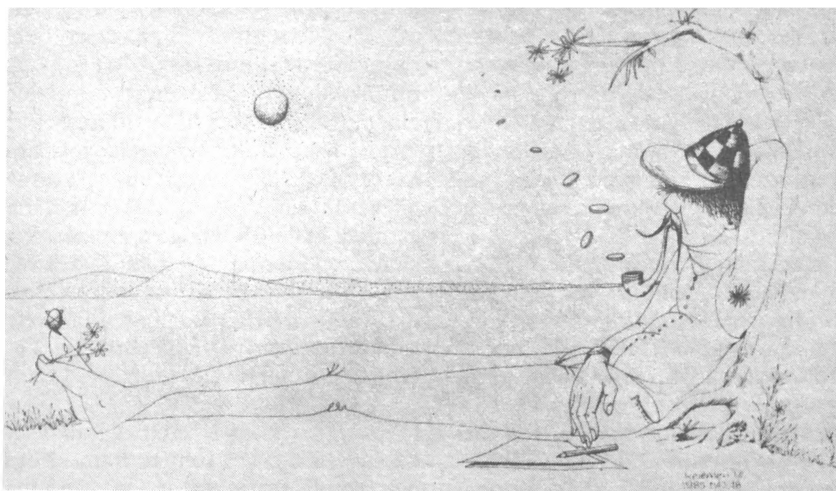
mutatáson túl azok gyakorlati megismertetését.

Akár hiszi, akár nem, nem érzem mulasztásnak, hogy nem hajtottam végre már tíz évvel ezelőtt a *Művelődési Közlöny* ez év február 10-i számában megjelenteket. A *Magyar Közlönyt*, a *Pénzügyi Közlönyt*, sőt a *Művelődési Közlönyt* – van még? – az igazgatóhelyettes vagy az érintett munkatársak szekrényükben őrzik. Az őrzést úgy kell érteni, hogy az illetékes szépen sorba rakja őket, s ha valamelyik rendelet kartársai közül érint valakit, felhívja rá a figyelmét, kiadja neki. Őrzik, hogy „mindig kéznél legyenek”. Sajnálom, ha nem tudja elképzelni: „kinék a kezénél?”. Bár ha jól értelmezem, ezután is ők fogják őrizni, a könyvtárosnak csak nyilvántartást kell vezetnie róluk. Vagy nem?

A könyvet többen írták. Valóban nem érti, vagy csak tetteti magát, hogy több fejezetét „igen jónak, hasznosnak” találtam? Már ezt is bűnömül rója fel? Talán nem tartja éppen elegendőnek „a könyvnek mintegy negyedét kitevő” részére vonatkozó észrevételeimet? Ennek lehetnek terjedelmi okai is, meg utóvégre nem én voltam az egyik lektora, hogy minden fejezetét görcső alá vegyem.

Talán nem dől össze a világ, amiért feleslegesnek találtam a könyvről, az írás s a könyvnyomtatás történetéről szóló fejezetet. Pontosan azért, mert, mint írja: ezek az ismeretek

szerepelnek „minden összefoglaló könyvtár-tanban”. S ilyen bőven akad.

Készséggel megmagyarázom, miért hiány-
lok néhány hazai könyvtárat a felsorolásból.
Mert országos hírű nagy könyvtárak, nagyon
is érdemesek a megtekintésre, sőt az ámuldo-
zásra. S ha már ajánljuk megtekintésüket, sor-
oljuk el valamennyit, nálam is bővebben!
Mindebből következik, hogy magánosan is
meglátogattam néhány hazai – turista utaimon
nem egy külföldi – könyvtárat, aligha minden
tanulság nélkül. Mennyire más azonban, ha
nem magam botorkálok a különböző szinten-
ken, s próbálok megismerkedni beosztásával,
elrendezésével, kézikönyvtárával, katalógusfé-
leségeivel stb., hanem annak dolgozója vezet
végig, történetét is elmondja, netán kérdése-
imre is felel.

Őn – velem ellentétben – jónak tartja a be-
szerzendő házi olvasmányok 15–30 példányú
megtartását. „Nagyon sok tanuló részére sem
vennék 30 példánynál többet” írja. Lelke rajta.
Látja, én nem tudtam, hogy „A könyvtári pél-
dányok elsősorban a tanórai munkát szolgál-
ják”. Azt hittem ez ideig – ő, mily botorság! –,
hogy házi olvasmányok. Nem téveszti össze
ezeket netán a *segédkönyvekkel*? Vagy a magyar
irodalom tantervének *kiegészítő anyagával*? Ez
utóbbiak valóban inkább a tanórákon haszná-
latosak, ott is lehetnek a szaktantermekben,
feleslegesen felkapott divatos szóval kabine-
tekben. Nézetével szemben – tudomásom sze-
rint – az elérendő cél, hogy a házi olvasmá-
nyokból 3 tanulóra jusson 1 könyv. Éppen
ezért úgy megnézném egy magyar irodalmi

óráját, amelyiken mondjuk *A fizikusokat* tár-
gyalják, s a három párhuzamos osztály részére
csupán 15 kötet áll rendelkezésre! Nem hibáz-
tatom amiatt, hogy megszólalása idején még
nem ismerte a 203/1986. (Műv. K. 24.) MM
számú útmutatóban foglaltakat: „... kb. 3%-ot
képviselet a gyűjteményben a nagy példány-
számú beszerzendő házi olvasmányok... kö-
re”. Kérem fogadja el ezen útmutatást, nem én
mondtam!

Hálásan köszönöm a „nagy tapasztalatú kar-
társam” titulust, igazán kedves, ha bókna-
k szánta. Mindig örültem a kölcsönös tapaszta-
latcseréknek. Talán éppen ezért tartom helyte-
lennek, hogy a magyar irodalom oktatása nem
a könyvtárban történik. Kötte hiszem ugyan-
is, hogy óra után lejöjjen néhány tanuló a
könyvtárban elhelyezett (!) falitérképen meg-
nézni, hol van *Illyés Gyula* vagy *Kölcsey Fe-
renc* – egyébként is igen nehezen meg-
szülőhelye, ha ezt nem mutatták meg neki az
órán. Ezért is fájlalom, hogy nem láthattam
valamelyik irodalmi óráját.

Nem tudom, az olvasással avagy a megértés-
sel van-e baj, amikor tudni véli bevezető sora-
imból, hogy „több mint egy évtizede” vagyok
iskolai könyvtáros. Sajnos, immár harmincha-
todik éve. Azt írtam ott, hogy több mint egy
évtizede *hiányolom* egy jó iskolai könyvtárosi
segédkönyv kiadását. Időközben ugyanis any-
nyi rendelet, irányelv, utasítás, útmutató, ki-
egészítés, egymásnak ellentmondó intézkedés
jelent meg, hogy csak egy kifogástalan, min-
den részletre kiterjedő szakkönyv tette volna
lehetővé az eligazodást. Lehet, hogy szeret

sakkozni, s ezért írásomat is csak lóugrás szerint olvasta át, keresztülgörve a 14. oldalon e soraimat: „a csoportos leltárkönyv rovatait már három évtizede átírtam...”.

Kérem, ne biztasson több munkára, mert amilyen bolond vagyok, még majd nekilendülök. Megígérem azonban, ha majd Ön is legépel harmincezer katalóguscédulát, átveszem munkatempóját!

Bocsásson meg, nem értem mit ért ezen: „... az anyagi felelősséget mindig helyben kell vizsgálni”. Eddig nem gondoltam arra, hogy például a tatai könyvtáros felelősségét mondjuk Szekszárdon vizsgálják meg. Talán a *közülmények figyelembevételére* gondolt?

Én azt tekintem *közülménynek* – Önnel ellentétben –, hogy a rendeletek nem örökéletűek, lehet a korszerűtlennél jobbat, újabbat alkotni. Kétségtelen azonban, hogy a kiadott, érvényben levőt illik betartani. Kérem, legyen erős, még soha senki a könyvtáramat meglátogató ilyen-olyan szakemberek közül nem kérte számon tőlem, miért nem vezeték nyilvántartást „mindenféle ismerethordozó”-ról. S ez soha semmiféle fennakadást, zavart nem okozott. Most azonban, hogy megjelent a már idézett útmutató az iskolai könyvtárak fejlesztéséről, minden iskolai könyvtárosnak el kell fogadnia – amíg a gyakorlati tapasztalatok nyomán meg nem jelenik a módosítása.

A Komárom megyei továbbképzés valóban

sokat tesz az iskolai könyvtárosok továbbképzéséért. Nem hibáztatható azért, hogy – éppen az említett könyv egyik írója – érdektelen, mindenki előtt közismert tudnivalókról tart előadást, miközben kiderül, hogy mit sem halott a hónapok óta beharangozott s már meg is jelent *Háttér* című kiadványról s annak rendeltetéséről. Elnézésel, de nekem s néhány kollégámnak kellett felvilágosítanunk róla. A másik előadó pedig már a munkafüzetek és a feladatlapok leltárba vételét is a könyvtáros feladatának vallja a térképekkel és mindenfajta egyéb ismerethordozóval egyetemben. Te jó Isten! Hol itt a határ?!...

Szomorú, hogy ilyen megátalkodott vagyok, de egyetlen érvét sem tudtam elfogadni. Ennek oka valószínűleg az Ön dühödt vagdalkozása. Mégis rendkívül örülök annak a ténynek, hogy a végkövetkeztetésben annyira *egyetértünk mi ketten!* Azt írja: „Sokan várjuk egy hivatásos kiadó által gondozott, könyvkereskedői forgalomba és a Könyvtárellátó jegyzékére kerülő iskolai könyvtári kézikönyv megjelenését”. Ön is? S többen is? De hát miért, az Isten szerelmére?! Itt van az Önök által körömszakadtáig védett mű! Miért van szükség másakra?

Én sem becsülöm le a *Könyvtáros* olvasóit, bizonyos vagyok abban, hogy ezek után helyes következtetést vonnak le írásainkból.

Kadosa Árpád

Lapozgató

A **Tömegkommunikációs Kutatóközpont** könyvsorozatának két száma is foglalkozik az információtovábbítás nem írott formáival: a 6. szám *Kedves Hallgatóink* címmel az 1980. és 1985. közötti, rádiózással foglalkozó írásokból ad válogatást. A tanulmányok több oldalról, adatok és nézetek segítségével mutatja be e tömegkommunikációs rendszer bizonyos vonatkozásait, nem tanulságok nélkül, különösen, mivel a vizuális kultúra szaporodó válfajai a rádióknak mint médiának esélyeit is rontják (mindannyian tudjuk ezt a televízió megjelenése óta). Ugyanakkor figyeljünk fel arra a tényre, hogy a szabadidő nem-is-olyan-szabad eltöltése, az otthoni pluszmunkák, a házimunka, a gyermekkel való foglalatosságok némelyike csupán egyetlen művelődési formát tesz lehetővé: éppen a rádiót. Az egyre több

időt lefoglaló, az elmét nem, csak a kezét igénybe vevő otthoni tennivalók egyenesen előhívják a hétköznapi és a kulturális tájékozódásnak ezt a módját, szemben a könyvvel és a televízióval. Rádiót hallgatni főzés, manuális jellegű keresetkiegészítés, pelenkamosás és családi kirándulás közben is lehet, ezenfelül a nappal és az éjszaka jóformán bármelyik időpontjában. Vajon nem kellene-e, hétköznapiaink ismeretében, elgondolkodni a rádió újjászületett felelősségén?

A sorozat 13. száma viszont *Új eszköz a tájékozódásban: a képűség* címmel a vizuális információátadásnak e még kevésbé elterjedt műfajáról nyújt rövid tájékoztatót, amely azonban máris jelzi az újságoknak, a rádióknak, a televízióknak a *sürgős* információk átadásában játszott csökkenő szerepét. (A. R.)